

На основу чл. 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023 – даље: Закон) и члана 57. Став 1. Тачка 1) Статута школе (Број 02-575/4-1 од 28.02.2022. године – даље: Статут), у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању ("Сл.гласник РС" бр.10/2024) и Правилником о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања ("Сл.гласник РС", бр. 10/2024), Школски одбор Гимназије Зајечар (у даљем тексту: Школа), на седници одржаној 09.04.2024.године донео је

П Р А В И Л Н И К О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА ГИМНАЗИЈЕ ЗАЈЕЧАР

Члан 1.

Овим правилником уређују се обавезе и одговорност ученика, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за изрицање мера, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика.

Обавезе ученика

Члан 2.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике;
- 7) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 8) благовремено правда изостајање из школе.

У остваривању права и обавеза ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Појачан васпитни рад са учеником

Члан 3.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110–112. закона, школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад.

Васпитни рад из става 1. овог члана остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога и посебних тимова. Када је неопходно,

школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.*

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110–112. Закона, школа у складу са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Друштвено користан и хуманитарни рад

Члан 4.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад.

Друштвено-користан рад, односи се на друштвено-користан и хуманитарни рад који школа планира годишњим планом рада у оквиру плана заштите од насиља и остварује се ради укључивања свих ученика у планирање и реализацију тог рада и има превентивну функцију, као и друштвено-корисни и хуманитарни рад који се реализује у оквиру појачаног васпитног рада као облик ресторативне дисциплине, односно превенција непожељног и друштвено неприхватљивог понашања ученика кроз развој пожељних и позитивних облика понашања.

У ситуацији повреде забране или теже повреде обавеза ученика, када се израђује план појачаног васпитног рада за ученика, тим за заштиту у сарадњи са родитељима, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

У ситуацијама лакше повреде обавеза ученика и првог нивоа вршњачког насиља када се планирају активности појачаног васпитног рада за ученика, одељенски старешина у сарадњи са родитељима одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Родитељ је дужан да активно учествује у остваривању плана појачаног васпитног рада, као и реализацији друштвено-корисног рада.

Родитељ је одговоран ако ученик одбије да учествује у реализацији активности друштвено-корисног рада, у складу са законом.

У ситуацији када се мера изриче ученику који наставу похађа по индивидуалном образовном плану узима се у обзир и мишљење представника тима за инклузивно образовање.

У сваком конкретном случају приликом одређивања активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у оквиру појачаног васпитног рада одређује се трајање те активности, учесталост и временски период/динамика, узимајући у обзир карактеристике ученика, његов узраст и оптимално време за квалитетно и делотворно остваривање активности.

Препоручено трајање активности је од 30 до 60 минута и динамика остваривања одређује се у складу са карактеристикама активности и планом појачаног васпитног рада, а препоручено је да активности буду организоване до четири пута недељно током четири недеље.

Активности друштвено-корисног рада, које запослени у установама образовања и васпитања могу да планирају и реализују у складу са годишњим планом заштите од насиља, као и у оквиру појачаног васпитног рада су ближе уређене подзаконским актом о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања.

- организовање хуманитарних акција за вулнерабилне/осетљиве групе (представа, концерата, манифестација, изложба, прикупљања прилога, играчака и донирање, хуманитарни базари, спортске манифестације и сл.);
- организовање хуманитарних акција за животиње (акције храњења и удомљавања напуштених животиња, прикупљање прилога, волонтирање у азилу за животиње, организовање манифестација, базара и сл.);
- посете установама социјалне и здравствене заштите и другим установама које се баве хуманитарним радом (домови за децу без родитељског старања, домови за стара лица, дневни боравци за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом и сл.) у циљу реализације хуманитарних акција или друштвених активности;
- организовање еколошких акција, акција заштите животне средине и животиња, акција рециклаже у установи и у сарадњи са локалном заједницом или релевантним институцијама, организацијама; обуке и предавања на тему екологије, заштите животне средине и примарне рециклаже ради подизања еколошке свести;
- уређење простора школе или у локалној заједници - паркова, спортских терена, дворишта школе (сађење дрвећа, цвећа, постављање кућица за птице у школском дворишту и градском парку и сл.);
- организовање тематских трибина, предавања, округлих столова, радионица на различите теме (превенције насиља, ментално здравље младих, здрави стилови живота, полно преносиве болести, психоактивне супстанце, заштита од нежељене трудноће, сексуално васпитање, пандемијске болести и значај хигијене и др.);
- активно укључивање ученика у ученичке организације и тимове (ученички парламент, вршњачки тим, тим за медијацију и сл.);
- формирање ученичких клубова који би се бавили волонтерским активностима у оквиру школе (међувршњачком подршком, књижевни клубови и др.);
- укључивање ученика у различите пројектне/истраживачке активности школе (припрема простора, материјала, промотивног материјала, реализација активности, презентација и сл.)
- укључивање ученика у организованим активностима школе - вршњачку подршку за учење, у оквиру додатне и допунске наставе, припреме за завршни испит, подршку ученицима у учењу, подршка и продуженом боравку (уколико постоји у школи);
- укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе у циљу превенције насиља и дискриминације (предавања, радионице, Форум театар, Жива библиотека и др.);
- креирање плана активности поводом обележавања значајних дана/датума током школске године (Међународни дан толеранције, Међународни дан заштите деце од насиља, Светски дан менталног здравља, Дечија недеља, Међународни дан деце, Међународни дан особа са инвалидитетом и сл.);
- укључивање ученика у рад ученичке задруге, уколико је установа основала исту;
- друге сличне активности друштвено-корисног рада, у смислу горе наведених, које, по потреби, може утврдити одељењски старешина.

Наведене активности се могу комбиновати и проширивати планирањем других активности у складу са специфичностима, могућностима, потребама и циљевима школе, као и општим актима школе, а све у циљу креирања прихватајућег и толерантног окружења, развоја емпатије и неговања односа међусобног уважавања, сарадње и ненасилне комуникације.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад остварује се у просторијама или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Одређивање и праћење друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, учешће родитеља, као и евидентирање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада и извештавање о његовим ефектима врши се у складу са законом и подзаконским актом који уређују ову област.

Лакше повреде обавеза ученика и васпитне мере

Члан 5.

Ученик одговара за следеће лакше повреде обавеза утврђене Статутом школе:

- 1) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада до 25 часова у току школске године;
- 2) ометање рада наставника или других ученика на часу у свом или другом одељењу, као и током остваривања школских манифестација и других облика образовно-васпитног рада;
- 3) недолично понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленима у Школи;
- 4) долазак у школу у неприкладној одећи за наменске активности у школи или другом месту на коме школа остварује образовно-васпитни рад;
- 5) изазивање нереди у просторијама Школе и школском дворишту;
- 6) непоштовање одлука дијектора, наставника, стручних сарадника, као и других органа Школе;
- 7) необавештавање родитеља, односно другог законског заступника ученика о резултатима учења и владања и непреношење порука одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника;
- 8) оштећење или уништење имовине Школе, другог привредног друштва, установе или организације, личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у Школи;
- 9) неоправдано кашњење на редовну наставу и друге облике образовно-васпитног рада и самовољно напуштање наставе и других облика образовно-васпитног рада пре завршетка наставе;
- 10) нарушавање естетског изгледа Школе и школског дворишта;
- 11) нарушавање хигијене школских и других просторија;
- 12) непридржавање правила понашања у школи;
- 13) коришћење мобилног телефона, односно другог средства информациона-комуникационих технологија којима се ремети рад на часу или другим облицима образовно-васпитног рада;
- 14) повреда других обавеза или забрана које се не сматрају тежом повредом обавеза ученика.

Члан 6.

За лакшу повреду обавезе ученика могу се изрећи васпитне мере:

- 1) опомена;
- 2) укор одељенског старешине;
- 3) укор одељенског већа, на основу обавештења наставника који изводе наставу у одељењу ученика

Васпитне мере изричу се ученику без вођења дисциплинског поступка, у школској години у којој је учињена повреда обавезе.

Опомену и укор одељенског старешине изриче одељенски старешина, а укор одељењског већа изриче тај орган.

Опомена се изриче ученику за прву учињену лакшу повреду обавеза у текућој школској години, а обавезно се изриче за неоправдано изостајање са наставе од 5 до 7 часова.

Укор одељенског старешине изриче се ученику за учињену другу по реду лакшу повреду обавеза у текућој школској години, односно за поновљену исту лакшу повреду у истој школској години, као и због неоправданог изостајања са наставе од 8 до 15 часова.

Укор одељенског већа ученику се изриче за трећу по реду учињену лакшу повреду обавеза у текућој школској години, као и за сваку наредну или поновљену лакшу повреду обавеза у истој школској години, а ова мера се изриче и због неоправданог изостајања са наставе од 16 до 25 часова.

Изречене васпитне мере се евидентирају у ђачкој књижици.

Услов за изрицање васпитне мере је претходно предузимање активности појачаног васпитног рада са учеником, из члана 3. овог правилника.

Теже повреде обавеза ученика и васпитно-дисциплинске мере

Члан 7.

Теже повреде обавеза ученика прописане су Законом. За тежу повреду обавезе ученик одговара ако је у време извршења обавеза била прописана Законом.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води Школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје Школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине Школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа;
- 5) уношење у Школу или другу организацију оружја пиротехничког средства или другог предмета који може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у Школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког или психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврху преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере ради корекције понашања ученика.

За повреде из става 2. тач. 8) и 9) овог члана је обавезна поступност у изрицању мера.

Члан 8.

За тежу повреду обавезе ученику могу да се изрекну следеће мере:

- 1) укор директора;
- 2) укор наставничког већа
- 3) искључење ученика из школе, уколико друге изречене мере и активности не доводе до побољшања у понашању ученика.

Изузетно од става 1. овог члана, за теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона, односно из члана 120. став 2. тачке 4) и 5) Стаута и члана 7. став 2. тачке 4) и 5) овог правилника, као и за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 35 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља, односно другог законског заступника од стране школе, ученику се може изрећи васпитно-дисциплинска мера – искључење ученика из школе.

Када се ученику изрекне мера искључење из школе, односно школе са домом, школа је дужна да о томе обавести надлежни центар за социјални рад, како би предузели мере из своје надлежности.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране прописане законом и овим Статутом озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Васпитно-дисциплинска мера прописана овим чланом изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности и утиче на оцену из владања у току полугодишта и на закључну оцену из владања.

Изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране прописане законом и овим Стаутом на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику за након вођења васпитно-дисциплинског поступка у школској години у којој је учињена повреда обавезе или забране ако је школа претходно предузела све неопходне активности у вези са појачаним васпитним радом према ученику.

Када малолетан ученик изврши повреду обавезе, односно забране из члана 110–112. Закона, школа одмах, а најкасније наредног радног дана од дана сазнања обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Наставничко веће доноси одлуку о васпитно-дисциплинској мери искључења ученика из средње школе, а директор решење о искључењу ученика из школе.

Повреде забране ученика и васпитно-дисциплинске мере

Члан 9.

У установи су забрањене дискриминација и дискриминаторно поступање, којим се на посредан или непосредан, отворен или прикривен начин неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а која се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовинском стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Члан 10.

У установи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље злостављање и занемаривање запосленог, ученика, одраслог, родитеља, односно другог законског заступника, или трећег лица у установи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање установе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика и одраслог.

Под физичким насиљем сматра се физичко кажњавање ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља, односно другог законског заступника, или трећег лица у установи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем сматра се искључивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем сматра се злоупотреба информационо-комуникационих технологија, која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Установа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у установи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Министарство врши пријем пријава у вези са насиљем, злостављањем и занемаривањем ученика путем софтверског решења – Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу – Чувам те.

Протокол поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, садржај и начин спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања, као и могућност коришћења софтверског решења – Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу – Чувам те, прописује министар.

Члан 11.

Забрањено је свако понашање запосленог према ученику и одраслом, ученика и одраслог према запосленом, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом, запосленог према родитељу односно другом законском заступнику, ученика и одраслог према другом ученику или одраслом, којим се вређе углед, част или достојанство.

Директор установе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности установе.

Ближе услове о начинима препознавања понашања којима се вређа углед, част или достојанство у установи, заједнички прописују министар и министар надлежан за људска и мањинска права.

Поступање установе када се посумња или утврди вређање угледа, части или достојанства, начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите и друга питања од значаја за заштиту, прописује министар.

Члан 12.

У Школи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора установе у те сврхе.

Члан 13.

Ученик одговара за повреду забране, ако је забрана у време када је повреда учињена била прописана Законом.

За учињену повреду забране из члана 110-112. Закона ученику се изриче васпитно-дисциплинска мера:

- 1) укор директора
- 2) укор наставничког већа;
- 3) искључење ученика из школе,

Када се ученику изрекне мера искључење из школе, односно школе са домом, школа је дужна да о томе обавести надлежни центар за социјални рад, како би предузели мере из своје надлежности.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 14.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране школа води васпитно-дисциплински поступак о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Школа обавештава Министарство о повреди забране у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или

утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак и о томе одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника. Он води васпитно-дисциплински поступак и окончава га решењем.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика, покреће се најкасније у року од 5 радних дана од дана сазнања.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену повреду забране покреће се одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања.

Изузетно од става 4. овог члана, за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 4. став 8. тач. 4) и 5) овог правилника, директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Директор води поступак и окончава га решењем.

У току васпитно-дисциплинског поступка ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника ученика, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писмену изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика не одазове позиву а уредно је позван, директор одмах а најкасније наредног дана поставља психолога/педагога школе да заступа интересе ученика у поступку и о томе одмах обавештава центар за социјални рад.

Поступак се окончава доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања поступка.

Изузетно у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика из става 11. овог члана.

Током удаљења ученика, ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Уколико у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик средње школе, родитељ, односно други законски заступник, поднесе захтев да се ученик испише из школе, школа ће донети решење којим се издавање исписнице одлаже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

На решење из става 17. овог члана ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, нема право жалбе али има право на судску заштиту у управном спору.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, односно исписнице, приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну, односно средњу школу у току школске године.

Школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже.

Ближе услове, начин, садржај, дужину, место и време обављања и друга питања од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада из става 9. овог члана прописује министар.

Покретање васпитно-дисциплинског поступка

Члан 15.

Закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка доноси се у писаном облику и садржи податке о ученику (име и презиме ученика против кога се води васпитно-дисциплински поступак, разред и одељење, податке о пребивалишу ученика и друго), опис теже повреде обавезе ученика, односно повреде забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе, као и назначење одредби овог правилника, односно Закона којим су регулисане повреде обавезе ученика.

Закључак се доставља пунолетном ученику, родитељу, односно другом законском заступнику ученика, одељењском старешини, стручном сараднику - психологу, по потреби и одговарајућем стручном тиму.

Закључак обавезно мора да садржи доказна средства, и то:

- доказ да је ученик (против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак) учинио повреду обавезе ученика;
- доказ да је ученик повреду обавезе учинио у просторијама Школе или на другом месту где су се одвијале наставне и ваннаставне активности Школе;
- доказ да је ученик повреду обавезе ученика учинио према другом ученику или групи ученика, наставнику, запосленима Школе, родитељима или трећим лицима која су се затекла у просторијама Школе или другим просторијама у којима су боравили ученици Школе;
- доказ о присутним сведоцима;
- доказ да је учињена повреда предвиђена одредбама Закона, посебног закона и овог правилника;
- други докази који су познати у моменту извршења повреде обавезе ученика.

Достављање позива за расправу у васпитно-дисциплинском поступку

Члан 16.

Ученик против кога се води васпитно-дисциплински поступак, позива се писаним путем.

Позив из става 1. овог члана доставља се родитељу, односно другом законском заступнику, ако је ученик малолетан.

Уз позив, ученику, родитељу, односно другом законском заступнику обавезно се доставља и закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка.

Позив из става 1. и 2. овог члана мора бити благовремено уручен.

На расправу се позивају, када је то потребно, сведоци и вештаци.

Ток васпитно-дисциплинског поступка

Члан 17.

Поступак за утврђивање васпитно-дисциплинске одговорности ученика за тежу повреду обавеза ученика и повреду забрана из чл.110-113. Закона води директор Школе.

Расправу отвара и води директор Школе.

Расправи присуствују: лице које је директор Школе решењем одредио да води записник; ученик против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника; сведоци и сви остали учесници.

Пре почетка расправе директор Школе утврђује да ли су присутна сва позвана лица, што се констатује записнички.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци, мора бити саслушан и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор Школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога односно педагога Школе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Расправа почиње читањем закључка за покретање васпитно-дисциплинског поступка због повреде обавезе ученика.

После читања закључка позива се ученик против кога се води поступак да се изјасни о наводима из закључка и да изнесе своју одбрану.

После изјаве ученика приступа се саслушању свих присутних сведока и извођењу доказа ради утврђивања чињеница.

Записник о вођењу васпитно-дисциплинског поступка

Члан 18.

О току васпитно-дисциплинског поступка води се записник.

У записник се уносе подаци који су неопходни за правоваљано доношење одлуке о одговорности ученика против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак (подаци о ученику и подаци о свим учесницима и сведоцима позваним на расправу, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде, утврђени број неоправданих изостанака, утврђени докази за извршену тежу повреду обавезе, постојање олакшавајућих односно отежавајућих околности и др.).

Записник мора да буде уредан, прецизан, јасан и читљив и да садржи само податке о повреди обавезе ученика која је предмет расправе.

Записник се пре закључења мора прочитати лицима која учествују у васпитно-дисциплинском поступку, а саслушана лица имају право на примедбе на записник.

У већ потписаном записнику не сме се ништа додавати ни мењати.

У заглављу записника мора се назначити да расправу води директор Школе, име и презиме директора Школе, место и дан одржавања расправе, име и презиме ученика против кога се води поступак, родитеља, односно законског заступника, име браниоца уколико га ученик има, време почетка и завршетка расправе.

У записник се уноси и да ли је било приговора на ток поступка, каква је одлука о томе донета, да ли је прочитан закључак, исказ ученика, ток доказног поступка, имена сведока и вештака који су саслушани и њихови искази, предлози који су састављени и шта је по њима одлучено и друго.

Исказ ученика, сведока, браниоца, вештака и осталих учесника у поступку уносе се скраћено, а ако је потребно, поједини делови или цео исказ уносе се у записник дословно.

Доношење одлуке у васпитано-дисциплинском поступку

Члан 19.

Након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка овлашћени орган, може донети следећу одлуку:

1. **обуставити поступак** (решењем директора), када је Школа претходно појачала васпитни рад са учеником у складу са чланом 83. ст. 1. Закона, а предузете претходне активности доведу до позитивне промене у понашању ученика, изузев када је ученик учинио повреду забране којом је озбиљно угрожен интегритет другог лица;

2. **изрећи васпитно-дисциплинску меру** прописану Законом и овим правилником.

При изрицању васпитно-дисциплинске мере за учињену тежу повреду обавезе и за учињену повреду забране узимају се у обзир олакшавајуће и отежавајуће околности, а нарочито:

- тежина учињене повреде и њене последице,
- степен утврђене одговорности ученика,
- услови под којима је повреда учињена,
- раније понашање ученика и однос према обавезама у Школи,
- понашање после учињене повреде, тј. да ли је васпитни рад позитивно утицао на ученика;
- да ли ученик, с обзиром на узраст, може да схвати сврху изречене васпитно-дисциплинске мере
- друге околности које би могле бити од утицаја на изрицање врсте васпитно-дисциплинске мере.

Члан 20.

Решење о изрицању васпитно-дисциплинске мере због повреде обавезе ученика мора да садржи: увод, диспозитив (изреку), образложење, поуку о правном средству, назив органа с бројем и датумом решења и потпис и печат надлежног органа.

Члан 21.

Потписано и оверено решење, са бројем и датумом доношења, доставља се ученику, његовом родитељу, односно законском заступнику, лично или препорученом пошљицом са повратницом.

Члан 22.

За повреду обавезе ученику се може изрећи само једна васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера, тј. уколико ученик једном радњом (чињењем или нечињењем) учини више повреда обавеза, ученику се изриче јединствена мера.

Васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера примењује се само на ученике појединце.

Васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера изриче се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика, односно изречена мера важи само до краја школске године у којој је изречена.

Приликом изрицање било које од Законом прописаних мера, према ученику који је учинио тежу повреду обавезе или повреду забране из Закона, морају се претходно предузети активности појачаног васпитног рада, прописане Законом, а када такве активности доведу до позитивне промене у понашању ученика, поступак против ученика ће се обуставити, изузев ако је повредом забране озбиљно угрожен идентитет другог лица.

Смањење оцене из владања због изречених васпитних и васпитно-дисциплинских мера

Члан 23.

Због изречених васпитних и васпитно-дисциплинских мера ученику се током полугодишта смањује, односно утврђује оцена из владања у складу са посебним подзаконским актом.

На оцену из владања у току школске године, утичу васпитне и васпитно-дисциплинске мере изречене за лакше повреде ученика прописане општим актом установе, за теже повреде обавеза ученика и за повреде забране, прописане Законом, као и то колико је пута ученик био основано удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

- 1) За изречену меру укор одељењског старешине ученику се утврђује оцена из владања – врло добро (4)
- 2) За изречену меру укор одељењског већа ученику се утврђује оцена из владања – добро (3)
- 3) За изречену меру укор директора ученику се утврђује оцена из владања – задовољавајуће (2)
- 4) За изречену меру укор наставничког већа ученику се утврђује оцена из владања – незадовољавајуће (1)

Члан 24.

Ученику који неоправдано изостаје са наставе, утврђује се оцена из владања у току првог и другог полугодишта, уколико након благовремено предузетих мера и активности појачаног васпитног

рада и обавештавања родитеља, није дошло до позитивне промене у понашању ученика, и то на следећи начин:

- 1) Оцену из владања врло добро (4) добија ученик који је остварио следеће услове:
  - неоправдано је изостао са наставе осам часова;
  - испуњава школске обавезе које се односе на наставу и друге облике рада, осим у ситуацијама оправдане спречености;
    - показује коректност у односу према запосленима у школи и ученицима;
    - прихвата и примењује правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији;
    - преузима одговорност за своје поступке, односно коригује своје понашање након опомене или изречене васпитне мере.

- 2) Оцену из владања добро (3) добија ученик који је остварио следеће услове:
  - неоправдано је изостао са наставе највише петнаест часова, односно од 9 до 15 часова;
  - повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на испуњавање школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада;
    - повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на обавезност коректног понашања према запосленима у школи и ученицима; Повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији;
    - прихвата одговорност за своје понашање и коригује га у појачаном васпитном раду.

- 3) Оцену из владања задовољавајуће (2) добија ученик који испуњава следеће услове:
  - неоправдано је изостао са наставе највише двадесет пет часова, односно од 16 до 25 часова;
  - учестало га је потребно опомињати на испуњавање школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада;
    - учестало га је потребно опомињати на обавезност коректног понашања према запосленима у школи и ученицима, при чему углавном изостаје корекција понашања;
    - учестало га је потребно опомињати на правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији, при чему углавном изостаје корекција понашања;
    - углавном не прихвата одговорност за своје понашање, због чега изостаје корекција понашања у појачаном васпитном раду;

- 4) Оцену незадовољавајуће (1) добија ученик који испуњава следеће услове:
  - неоправдано је изостао са наставе више од двадесет пет часова, односно 26 и више часова.;
  - и поред опомена и појачаног васпитног рада не испуњава школске обавезе које се односе на наставу и друге облике рада;
    - учестало крши правила коректног понашања према запосленима у школи и ученицима, при чему изостаје корекција понашања;
    - учестало крши правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији, при чему изостаје корекција понашања;
    - не прихвата одговорност за своје понашање, односно кршење правила;
    - не поправља своје понашање након појачаног васпитног рада.

Одељењски старешина ученика је у обавези да евидентираних изостанке ученика утврди као оправдане или неоправдане одмах, а најкасније у року од осам дана од дана повратка ученика на наставу.

Када се за ученика утврди да је неоправдано изостајао са наставе са десет часова, одељењски старешина је дужан да о томе писмено обавести родитеље ученика.

Оцена из владања ученику се може смањити и због других тежих и лакших повреда обавеза, као и за повреде забрана прописаних Законом, у складу са важећим законским и нормама подзаконских аката, као и овог правилника.

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају првог или другог полугодишта када ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке након указивања на непримерено понашање или кроз појачани васпитни рад, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере.

Изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из чл. 110-112. Закона на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак.

Правна заштита ученика

Члан 25.

О учињеној повреди тежој повреди обавезе или повреди забране школа одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника малолетног ученика и укључује га у поступак.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, морају се узети у обзир све чињенице релевантне за одлучивање.

Члан 26.

Приликом изрицање било које од Законом прописаних мера, према ученику који је учинио тежу повреду обавезе или повреду забране из Закона, морају се претходно предузети активности појачаног васпитног рада, прописане Законом, а када такве активности доведу до позитивне промене у понашању ученика, поступак против ученика ће се обуставити, изузев ако је повредом забране озбиљно угрожен идентитет другог лица.

Члан 27.

Ученик, родитељ односно други законски заступник ученика, на изречену васпитно-дисциплинску меру за учињену тежу повреду обавезе или повреду забране може уложити жалбу школском одбору у року од осам дана од дана достављања решења којим се утврђује одговорност ученика и изриче мера.

О жалби школски одбор одлучује у року од 15 дана од дана достављања жалбе. Жалба одлаже извршење решења.

Евиденција о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама

Члан 28.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама евиденцију води одељенски старешина, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности.

Материјална одговорност ученика

Члан 29.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор и чији је члан и одељенски старешина.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно другог законског заступника ученика материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може изјавити жалбу школском одбору, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Завршне одредбе

Члан 30.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о васпитно-дисциплинској и материјалној одговорности ученика Гимназије Зајечар број 02-398/4-1 од 29.06.2022.године.

Председник Школског одбора

_____
Сузана Томић

Ова правилник објављен је на огласној табли Школе дана _____ године, а ступио на снагу _____ године.